

Pomoc s telefonátem? Ano, ale za 12 korun

Praha - Život v domově pro seniory se může svým obyvatelům pěkně prodražit. Zejména tehdy, když se jim nepodaří vyřídít státní příspěvek na péči.

Autor:

[Štěpán Plaček](#)

Ilustrační obrázek

Autor: DENÍK/David Taneček

Své o tom ví Václav Novák, který žije v Domově pro seniory v Tachově. „Potřebuji, aby mi byla strava donášena na pokoj. I za to se tady platí, a to sto dvacet korun za den,“ říká. „Ceny jsou tady nehorázné. Jak po nás někdo může chtít, abychom zaplatili dvanáct korun jenom za to, že vytočí telefonní číslo a přidrží nám sluchátko u ucha,“ stěžuje si pětadesátník, který je kvůli zablokované páteři a rozsáhlé artróze na péči personálu závislý. Pan Novák má smůlu, protože mu dosud nebyl přiznán příspěvek na péči. Ten by se za normálních okolností stal příjmem domova a sloužil by na úhradu úkonů nutných pro zajištění soběstačnosti, jako je pomoc při obouvání, udržování denní hygieny či doprovod na úřady a k lékaři.

Peníze za vytočení čísla jsou nemravné

Podle tachovského domova nejsou ale ceny nijak nepřiměřené. „Při vypočítávání cen vycházíme z průměrného platu personálu a časové náročnosti poskytovaných služeb. Jinde jsou ceny nabízených služeb i dvojnásobné,“ uvedla sociální pracovnice tachovského domova pro seniory Simona Peteříková s tím, že ceník je žadatelům o ubytování předkládán při sepisování služeb. „Sami si tak mohou určit, jaké služby budou požadovat,“ dodala.

Zástupcům seniorských organizací se záležitost ale nezdá. „Velice se divím, že pan Novák nemá přiznán příspěvek na péči, jestliže jeho zdravotní stav je takový, jak uvádí. Možná je v jeho případě důvod pro podání stížnosti ke krajskému úřadu v Plzni. Zajímalo by mne také, jestli mu pracovníci domova pomáhají při vyřízení příspěvku, což je jejich povinnost,“ říká Jan Lorman, ředitel společnosti Život 90.

A výše cen za poskytované služby? „Poplatek za vytočení telefonního čísla považuji za nemravnost,“ říká.

Stávající legislativa dává podle Lormana velkou možnost nasmlouvat nemravně vysoké ceny. „Záleží na tom, co si mezi sebou dohodne poskytovatel a uživatel. Kdo je při tomto jednání silnější, legislativa neřeší. Dovedeno do extrému, může tedy poskytovatel dohodnout poplatky za podání ruky a pozdrav,“ kritizuje Lorman.

Podle odborníků často právě starší lidé nedokáží soustředěně vnímat a porozumět textu smlouvy. A málokdo v takovém případě posoudí, jestli pracovníci domova dodržují předpisy.

Poplatky jsou symbolické

Většina oslovených pracovníků domovů pro seniory ale nepovažuje ceny za přemrštěné. Pobytová zařízení navíc dostávají na dotacích od státu i krajů rok od roku méně peněz. „Na službách rozhodně nevyděláváme, poplatky jsou spíše symbolické, když uvážíme, že cena hodiny pracovníka v našem zařízení je 120 až 160 Kč. Snažíme se v rámci možností vyhovět i netradičním přáním klientů. Nemůžeme ale například za symbolickou cenu zajistit dopravu na divadelní představení do Prahy,“ uvedla ředitelka Domova pro seniory Světlo v Písku Miluše Štojdlová.

Pětaosmdesátiletá Růžena Soukupová žije v píseckém domově sedm let. „Kdybych žila sama v domku, určitě by výdaje byly vyšší. Některé práce bych ani nezvládla.“

Dosavadní průzkumy o životě v seniorských domovech ovšem zjistily mnohem závažnější nedostatky, než problémy s placením za služby. Například průzkum Život v domovech pro seniory 2007 konstatoval porušování základních lidských práv, omezování svobod, či nedůstojné prostředí. Snadným cílem pro zneužívání postavení bývají podle studie staří lidé, kterých se už nikdo nezastane, kteří jsou bez přátel a bez rodiny.

Domovům pro seniory budou chybět stamiliony

Jak vyjdeme s penězi? Domovy pro seniory řeší tuto otázku letos obzvlášť naléhavě. Ze státního rozpočtu totiž půjde letos do těchto zařízení o stamiliony korun méně než v loňském roce.

Právě na [pobytové](#) služby má nejvíce dopadnout snížení rozpočtových výdajů z loňských 6,7 miliardy korun na letošních 4,5 miliardy.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pro ně sice dodatečně zajistilo ještě 1,5 miliardy korun, ale i tak budou výdaje oproti loňskému roku nižší o 600 milionů korun.

„Bud' těch 600 milionů doplatí kraj či města, nebo to bude na úkor kvality a kapacity poskytované péče,“ říká prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký.

Podle něj se může nedostatek peněz projevit na počtu personálu, což má značný vliv na poskytovanou [kvalitu](#). Podle ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase by zbylé finance měly zajistit v první řadě kraje.

Co schází, ať zaplatí kraje

„Zatímco v roce 2005 činily výdaje krajů na vlastní zařízení 1,2 miliardy korun, v roce 2009 je plánováno již jen 674 milionů. Tento stav je neudržitelný,“ říká Nečasův mluvčí Jiří Sezemský.

Kraje si naopak stěžují na dotační politiku [vlády](#), která je prý neudržitelná. Podle hejtmana Jihomoravského kraje a šéfa Asociace krajů ČR Michala Haška (ČSSD) dochází k dramatickému poklesu státní dotace pro kraje na zabezpečení sociálních služeb, což pro některé může být přímo likvidační.

Kvůli chybějícím stamilionům jsou ve stávkové pohotovosti také odboráři. Zhruba půl miliardy požadují po ministerstvu práce.

„Vážně to zhoršuje situaci těchto zařízení, tedy domovů důchodců a ústavů sociální péče, jejich zaměstnanců i klientů,“ uvedl předseda Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR Jiří Schlanger.

Ve stávkové pohotovosti jsou odbory již od poloviny ledna a chtějí v ní zůstat minimálně do konce března.

Ředitelé domovů pro seniory nevyklučují, že kvůli nedostatku financí budou nuceni požadovat po seniorech více peněz za poskytované služby.

Zvednout by se mohly například ceny za služby, které zařízení nečerpá v plné zákonem limitované výši. Například za ubytování mohou domovy požadovat po klientech maximálně 180 korun za den.

„Víme, že senioři peníze nemají, tak se držíme na nějakých 160 korunách. Kvůli tomu, že nedostaneme od státu dotace, však není vyloučené, že tyto ceny budeme muset zvyšovat,“ uvedl ředitel Domova seniorů Marta ve Vratislavicích nad Nisou Miloslav Vodrážka.